

Неопалима купина (легенда)

Євген Шморгун

Було це дуже давно. Два королі — польський та угорський — об'єднали свої війська й підступили до стін славного міста Дорогобужа. Захисникам града зайди передали листа. Пропонували без битви відчинити міські брами, вийти в поле без зброї й здатися в полон. За це королі обіцяли всім зберегти життя. В іншому випадку, погрожували, що місто буде спалене й на ласку переможців сподіватися нічого.

Коли минув відведений час на роздуми, із Дорогобужа вийшов посланець. Зайди-воїни зустріли його й провели на узвишшя, де на золочених стільчиках сиділи королі.

— Я приніс відповідь на ваш лист, — сказав посланець і передав угорському та польському владарям бадилину із схожим на ясенове листям та з блідо-рожевим суцвіттям на верхівці.

— Як?! — здивувалися владарі. — Оце й усе?

Посланець поклонився:

— Мені старійшини доручили передати тільки це. А ще веліли сказати, якщо вам цього зілля замало, то ось довкола вас на пагорбі його цвіте скільки завгодно.

Зібрали королі своїх радників і наймудріших мужів. Думали, думали — ніяк не зрозуміють, що саме захисники міста сказали їм цим зелом. Коли знайшовся один:

— Я знаю це зілля. Воно горить і не згоряє. Він узяв із багаття палаючу гілку й підніс її до квітучого куща. У ту ж мить увесь кущ спалахнув голубувато-зеленкуватим полум'ям. Та ще через мить полум'я згасло. І всі побачили, що кущ стоїть неушкоджений — такий же рожевоквітний, усміхнений.

І всі зрозуміли, що саме відповіли захисники Дорогобужа на ультиматум*(2).

І мовив угорський король польському:

— Ми ніколи не завоюємо цієї країни. Тому я повертаю своїх воїнів додому. І тобі раджу зробити те ж саме.

Давно це було...

Відтоді сотні разів вороги завойовували наш край, але кожного разу залишалися з облизнем. А край зеленіє під синім небом та ясным сонцем. І щоліта тут рожево квітують кущі неопалимого зела, стверджуючи незнищенність української землі та її народу.

Неопалима купина. Так називається це зело. Здавна так називається.

Сам образ неопалимої купини використовується в Україні досить часто. Зокрема, значного поширення набула ікона, яка так і називається: "Неопалима купина".

На ній зображення Богородиці з Сином на руках вписується у восьмикутну зірку, яка складається з двох — червоного і зеленого — чотирикутників з гострими кутами і увігнутими всередину сторонами. Зелений колір означає кущ купини, червоний — полум'я, яке охопило рослину. Ця ікона, виставлена у храмі чи в хаті, нібито зберігає приміщення від пожежі та блискавки.

Неопалима купина — поетичне відображення долі України та українського народу. Яких тільки бід не випадало на наш край! Його палили, грабували, нищили, століттями різні заброди висмоктували животворні сили, забороняли українську мову й культуру, викорчувували саму назву "Україна". Але, як писав наш великий Кобзар,

Не вмирає душа наша,

Не вмирає воля.

Незнищенність твоєї Вітчизни, незнищенність твого народу — ось що символізує рожевоквітна неопалима купина. Знай це.

*(1) Купина — це лісова трав'яниста рослина з білими квітами, подібна на конвалію.

*(2) Ультиматум — категорична вимога, що супроводжується погрозою.